

David, man naar Gods hart?!: David als vader.

(II Sam. 13:1-22, II Sam. 13:23-39)

Broeders en zusters,

Weet u wat ik zo mooi vind aan de bijbel. Dat de bijbel zo eerlijk is. Er staan indrukwekkende verhalen in over geloofshelden. Abraham die in vertrouwen op God een wereldreis ging maken en afscheid nam van zijn familie. Dat was echt een dappere onderneming. Maar diezelfde Abraham zit later een potje te liegen omdat hij bang is z'n vrouw kwijt te raken. Simson, die in z'n eentje een heel leger van de Filistijnen te lijf gaat, maar die zelfde Simson wordt krachteloos omdat hij zich laat verleiden door een vrouw. Zo ook David. Hij was een begaafd dichter en muzikant. Hij was een profeet. Behalve Jesaja heeft niemand zo duidelijk omschreven wat er met de Here Jezus zou gaan gebeuren als David in Psalm 22. David werd omschreven als een dappere held, een krijgsman, wel ter tale en schoon van gestalte (1 Sam.16:18). Het volk zong van David: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden. Hij was een geliefd koning. Maar diezelfde David, waarvan de bijbel zegt dat hij een man naar Gods hart is, had ook een andere kant. Zeg maar een minder fraaie kant. Vandaag willen we met elkaar eens kijken naar Davids gezinsleven. Davids rol als echtgenoot en als vader. En dan schrik je. Dan blijkt dat zelfs een man Gods bij lange na niet feilloos is. Het troostvolle is in ieder geval dat ook de geloofshelden in de bijbel geen supergelovigen zijn. Het zijn gewone mensen. Gewone mensen, wie niets menselijks vreemd is. Uiteraard is dat ook geen vrijbriefje om zelf ook maar een potje van ons gezinsleven te maken. De geschiedenis van David is ons niet voor niets overgeleverd. Ook dit Schriftwoord is nuttig om ons te onderwijzen en onze lessen te trekken uit de fouten die David maakte. Want wat daar in dat gezin van David allemaal gebeurt zou de Privé en de Story jarenlang stof tot schrijven bieden. Ga maar na. Het begint al met David, die z'n buurvrouw begluurt. Vervolgens laat hij deze schoonheid bij zich komen, gaat met haar naar bed en brengt op een gemene manier haar man, die een toegewijd soldaat is, om het leven. Hebt u er wel eens over nagedacht wat de invloed van deze daad moet zijn geweest voor de rest van het gezin. Het is voor ons een beetje moeilijk voor te stellen, zo'n huishouden met meerdere vrouwen, maar David is vast niet in

aanzien gestegen bij z'n vrouwen, bijvrouwen en niet te vergeten z'n kinderen. Wat zal er in het paleis geroddeld zijn over deze gebeurtenis. En welk beeld zullen de kinderen gehad hebben van deze man Gods. De man die prachtige liederen kon schrijven was eigenlijk gewoon een smeerkees. Daar zit natuurlijk een waarschuwing in voor ons. Het gebeurt nog al eens dat kinderen van predikanten, voorgangers en ouderlingen een afkeer krijgen van het christelijk geloof. Uiteraard kan dat aan die kinderen zelf liggen, maar het zijn juist deze kinderen die zo makkelijk kunnen afknappen omdat ze weten dat die man die zo mooi preekt op zondag dezelfde is als die chagrijn aan de ontbijt tafel of die tiran die vrouw en kinderen manipuleert. Ook in onze gezinnen geldt: wat je zaait zul je oogsten. David heeft naar z'n gezin een slecht voorbeeld afgegeven door de vrouw van z'n buurman te gappen en dan moet je niet gek staan te kijken dat je kinderen er later ook een potje van maken. We hebben net gelezen wat er gebeurt. Davids zoon Amnon verkracht zijn halfzuster Tamar. En wat we niet gelezen hebben is dat Davids andere zoon Absalom later, als David voor hem gevlucht is, Davids bijvrouwen verkracht. De ene zoon verkracht z'n halfzuster, de andere zoon verkracht de vrouwen van z'n vader.

We hebben net gelezen dat Tamar nadat ze door Amnon verkracht is, bij haar broer Absalom is gaan wonen. Vanaf dat moment is Absalom uit op wraak. Twee jaar lang is hij op zoek naar een gelegenheid om z'n halfbroer Amnon te grazen te nemen. En uiteindelijk ziet hij z'n kans. Op een schaapscheerderfeest laat hij Amnon doden. Absalom vlucht daarna voor z'n vader David en verblijft drie jaar in Gesur. Uiteindelijk mocht Absalom weer in Jeruzalem komen wonen, maar David sprak twee jaar lang niet met hem.

Dat wat ik zo even in het kort schets, is een grote aaneenschakeling van opvoedkundige fouten van David. Gelukkig lezen we in de bijbel dat David nadat hij overspel met Bathseba pleegde daar diep berouw van heeft. Nadat de profeet Nathan bij hem gekomen was heeft hij Psalm 51 geschreven: *Wees mij genadig, o God, naar uw goedertierenheid, delg mijn overtredingen uit naar uw grote barmhartigheid; was mij geheel van mijn ongerechtigheid, reinig mij van zonde. Want ik ken mijn overtredingen, mijn zonde staat bestendig voor mij.....ontzondig mij met hysop, dan ben ik rein...verberg uw aangezicht voor mijn*

zonden...verwerp mij niet van uw aangezicht, en neem uw Heilige Geest niet van mij....

David mocht vergeving ontvangen. Hij was bang de Heilige Geest te verliezen. Hij had de gevolgen daarvan gezien bij Saul. Bij David is dat niet gebeurd. In II Sam.23 lezen we in Davids laatste woorden dat de Geest des HEREN nog steeds door hem spreekt. Maar vergeving ontvangen wil nog niet zeggen dat de gevolgen van je daad dan weg zijn. Het kindje wat geboren werd uit deze zondige daad stierf. En hoewel God vergeven heeft heb je het respect van je kinderen nog niet terug. Maar om daar wat aan te doen, daar heb je moed voor nodig. Helaas is het zo dat zondige patronen in families steeds terugkeren. Dat zie je bij drankverslaving, maar ook bij seksuele zonden. Slachtoffers van misbruik worden weer daders van misbruik, slachtoffers van geweld worden vaak ook weer daders, omdat ze niet geleerd hebben hoe ermee om te gaan. David had deze patronen moeten doorbreken. Hij had zijn zonen moeten vertellen hoe je om gaat met seksuele gevoelens. Dat seksuele driften niet altijd bevredigd hoeven te worden. Daar heb je het recht niet toe. David had het recht niet Bathseba tot zich te nemen, Amnon had het recht niet Thamar tot zich te nemen, Absalom had het recht niet de vrouwen van z'n vader te verkrachten. David wist als geen ander hoe je de mist kon ingaan op dit gebied. Ik geloof dat hier een belangrijke toepassing voor de vaders van vandaag inzigt. Iedere man begrijpt de aantrekkingskracht van een badende buurvrouw. Een man is visueel ingesteld. Wat hij ziet heeft aantrekkingskracht. Het feit dat hij visueel ingesteld is, is niet zondig. Het wordt zondig als je er verkeerd mee omgaat. De hele seksindustrie is hier op gebaseerd. Als vader moet je de moed hebben om dit te bespreken met je zonen en ook met je dochters trouwens, om ze te wapenen. Zij hebben door hun uitdagende manier van kleden vaak niet door wat het teweeg brengt bij jongens. Niet alleen: *het heurt niet en het mag niet...* , maar hoe ga je er mee om. Hoe houd je het zuiver. Hoe ga je om met je t.v. of hoe ga je om met internet. Neem een gefilterd internet en vertel maar gewoon dat je dat doet ter bescherming van jezelf. En dat geldt natuurlijk ook als uw kinderen verkering krijgen. Zelfs als je als ouders het niet gered hebt om jezelf rein te bewaren tot de trouwdag, dan nog kun je door eerlijk en transparant te zijn je kinderen helpen hier op een goede manier mee om te gaan. In mijn jonge jaren gebeurde dat maar zelden. Meestal kwam je er in je tienerjaren achter dat er

tussen de trouwdag van je ouders en de geboorte van het eerste kind maar een halfjaartje zat of zo. Maar daar praatte je niet over. Maak het bespreekbaar. U helpt uw kinderen niet door er over te zwijgen. U helpt uw kinderen trouwens ook niet door maar slapjes in te stemmen met het feit dat ze gaan samenwonen. Ga in gesprek. Bespreek samen de principes die de bijbel aanreikt. God wil graag mensen beschermen en daarom behoort seksualiteit beleefd te worden binnen het huwelijk. Je kunt jezelf maar één keer weggeven. En om dat te beschermen is een verbond van liefde en trouw nodig. Alleen liefde is niet genoeg. Ook dat verbond van trouw hoort erbij. Die verbondsluiting is een bescherming. In een tijd waarin de vrouw maar nauwelijks in tel was komt de Here God met beschermende principes voor de vrouw.

David had dus preventief heel veel kunnen doen. Maar ook toen het kwaad al geschied was tussen Amnon en Thamar merken we weinig van David als vader. Hij had op moeten treden tegen Amnon en hij had Thamar recht moeten doen en haar troosten. Zij is slachtoffer. Als Amnon uiteindelijk schuld had beleden had Thamar misschien zelfs zover kunnen komen te vergeven. En als het mogelijk was om hier verzoening te bewerken had Absalom kunnen afzien van wraak. Door niet in te grijpen werd David mede schuldig aan de wraak van Absalom. Het kwaad bleef doorvreten in het gezin.

Gelukkig hebben de meeste ouders niet met zulke heftige zaken te maken als waar het hier omgaat. Het bewijst naar mijn idee wel dat de tijd nooit de wonden heelt. Conflicten, aangedaan onrecht, werken als een kankergezwel. Het wordt alleen maar groter en groter. Een kankergezwel laten zitten wordt je dood. Je moet het er zo snel mogelijk uitsnijden. En dan nog kan zo'n litteken opspelen, maar het wordt wel je redding. Zo werkt een onopgelost conflict ook. Zodra het de kop opsteekt moet je handelen. Laten zitten is funest. De doofpot is geen oplossing. De apostel Paulus schrijft aan de Efeziërs dat de zon niet mag ondergaan over een opwelling van uw toorn (Ef.4:26). Dat is een praktische aanwijzing. Marja en ik hebben deze regel altijd in ons gezin toegepast. We gaan niet slapen of de deur uit, als het niet goed is tussen ons en onze kinderen. Het is wel eens laat geworden en ook wel eens heel laat, maar het werkt wel. Het kwaad krijgt niet de kans door te woekeren. Het wordt gelijk weggesneden. Dat er conflicten voorkomen in gezinnen, ook in christelijke gezinnen, is niet te voorkomen. Is ook niet zo erg. Een perfect harmonieus gezin is

misschien wel eerder New Age dan christelijk. Maar de vraag is of we geleerd hebben op een christelijke manier om te gaan met de conflicten. Toegeven dat je iets fout hebt gedaan en vergeving schenken aan iemand die jou onheus behandelde zijn geestelijke lessen en helpen je om te groeien in geloof.

Toch wil ik hier wel even een kanttekening plaatsen. Ik geloof absoluut dat vergeving de sleutel is tot oplossing van conflicten en het opruimen van aangedaan onrecht. Maar je kunt ook te veel druk op een slachtoffer leggen om te vergeven. Het is misschien wel heel 'evangelisch' of heel 'christelijk', denken we dan, maar er moet ook recht gedaan worden. Een slachtoffer kan helemaal klem komen te zitten. Zeker als iemand ernstig onrecht is aangedaan, kan het schrijnend zijn dat de dader wekomt met een eenvoudig 'sorry'. Vervolgens is het slachtoffer dan ook nog geen goed christen omdat er moeite is met vergeving. Als er sprake is van ernstig onrecht moet de veroorzaker zich realiseren dat het slachtoffer tijd nodig heeft en die tijd moet dan ook gegeven worden.

Ik heb net al verteld dat Absalom, nadat hij Amnon had laten vermoorden, drie jaar lang in Gesur verbleef. Dat maakte David gek van verdriet. Heel begrijpelijk. David hield zielsveel van z'n kinderen. Dat kan heel makkelijk. Je kunt, omdat je zoveel van je kinderen houdt en omdat je bang bent ze kwijt te raken, het nalaten kordaat op te treden. Ouders verwennen hun kinderen omdat ze van hen houden. Kinderen krijgen altijd de zin. Maar daarmee worden geen karakters gevormd, maar verwende lastpakken. Ook Absalom is een verwende ijdeltuit, met z'n lange haar. Er was in heel Israël niemand die zo zeer om zijn schoonheid te prijzen viel als Absalom (II Sam. 14:25). Na drie jaar mag Absalom weer in Jeruzalem komen wonen, maar David weigert twee jaar lang hem te ontmoeten. Het heeft vijf jaar geduurd voordat David Absalom weer ontmoette. Ook hier is David nalatig. Hij straft niet, maar hij vergeeft ook niet. Hij doet niets. En deze nalatigheid loopt uiteindelijk uit op Davids vlucht voor Absalom, omdat Absalom zichzelf tot koning uitroept. Deze familietragedie loopt uit op de dood van Absalom. Bungelend met zijn mooie hardos vast in de takken van een boom wordt Absalom gedood door Joab. Ondanks Davids nadrukkelijke verzoek Absalom te sparen werd zijn hart doorboord door een spies. David jammert het uit: Absalom, mijn zoon, mijn zoon. Was ik maar in jouw plaats gestorven.

David de man Gods. Wat heeft hij veel meegemaakt in zijn gezin.

Zijn naamloze kind, geboren uit het overspel met Batseba stierf. Zijn zoon Amnon, verkrachtte zijn halfzus en werd vermoord. Zijn zoon Absalom verkrachtte Davids vrouwen, probeerde David van de troon te stoten en kwam ook om het leven in de strijd. Davids knappe dochter Tamar werd verkracht en slijt haar dagen in verdriet. Een triest verhaal. Een verhaal ook dat je bepaalt bij je eigen huwelijksleven en je eigen gezinsleven. David is een mens, zoals u en ik. Hij heeft gefaald, dat verdoezelt de bijbel op geen enkele manier. Ik word trouwens behoorlijk argwanend als iemand na het horen van deze preek volhoudt geen fouten te hebben gemaakt in de opvoeding van z'n kinderen of in de omgang met z'n huwelijkspartner.

Mijn pleidooi is dan ook om te midden van ons falen energie te steken in communicatie. Onze tijd wordt wel eens de tijd van de communicatie genoemd. Technisch is dat zo. We hebben nog nooit zoveel communicatiemiddelen gehad als vandaag met onze mobiel, onze email en zo. Maar de meest essentiële communicatie tussen man en vrouw, ouders en kinderen, en kinderen onderling is misschien nog nooit zo slecht geweest. Blijf daarom met elkaar praten, ook al is het fout gegaan en ook al gaat het telkens weer fout. De bijbel leert ons dat je niet eindeloos bij je fouten hoeft te blijven stilstaan. Je mag doorgaan en het de volgende keer beter doen. Zelfs als er in Davids leven onherstelbare fouten zijn gemaakt en het verdriet om zijn overleden kinderen blijft. Er is herstel mogelijk.

Jezus heeft het fatalisme doorbroken van de mens die zegt: eens een dief altijd een dief. Hij heeft de weg vrijgemaakt naar een nieuw leven met een open relatie tussen God en mensen en mensen onderling. David was een man naar Gods hart. Hij keerde telkens terug naar de Bron. Dát mogen we van hem leren. Laten ook wij steeds naar die Bron gaan en niet wachten tot 'die ander' de eerste stap zet. Er is maar één perfecte Vader, en die Vader wacht op ons met open armen.

Amen.

Januari 2009
G.P. Hartkamp
Wapenveld